

Připravili jsme pro vás rozesílku 16/2020. Najdete v ní pozvánky na podzimní akce, upozornění na grantové výzvy, inspiraci a náměty, tipy na pomůcky a publikace.

Vyhlašujeme **20. ročník Ceny za přínos k rozvoji environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty** – nominace zasílejte do 15. 10. 2020 (viz příloha 4).

V úterý 15. září zahajujeme **10. ročník osvětové kampaně STROMY a MY**, těšíme se na společné programy ke Dni stromů.

Připravili jsme pro Vás rozesílku 16/2020. Některé texty zůstávají beze změny, slouží jako rychlý zdroj informací.

Nové texty jsou označeny ikonkou

<http://www.liska-evvo.cz/rozesilka>

Sledujte prosím web a Facebook LÍSKY, kde vás budeme aktuálně informovat o konání/rušení akcí.

Akce do DIÁŘE:

Sobota 19. září	Den Zlínského kraje www.kr-zlinsky.cz
Úterý 22. září	Den bez aut www.mestovsetin.cz
Čtvrtek 24. září	Školní farmářský den v ZŠ a MŠ Kašava www.liska-evvo.cz
Sobota 26. září	Slovácký festival chutí a vůní www.skanzenrochus.cz
Čtvrtek 8. října	Setkání MŠ a sítě Mrkvička www.liska-evvo.cz
Pátek 23. října	Vsetín proti chudobě www.liska-evvo.cz
Po – Út 26.–27. října	Dvoudenní workshop Učíme se s POLY (24 hodin) www.liska-evvo.cz
Po – Út 26.–27. října	Dvoudenní workshop Osobnostně sociální rozvoj (16 hodin) www.liska-evvo.cz
Čtvrtek 12. listopadu	XX. Krajská konference o EVVO, téma: Cíle udržitelného rozvoje www.liska-evvo.cz

V PŘÍLOZE NAJDETE:

- 1 Nabídka vzdělávacích akcí LÍSKY
- 2 Nabídka specializačního studia pro školního koordinátora EVVO
- 3 Nabídka LÍSKY pro žáky
- 4 Nominace na Cenu EVVO 2020
- 5 Kampaň STROMY a MY, kalendář akcí
- 6 Soutěžní výzva STROMY a MY
- 7 CO₂ Liga_letáček pro školy

Podpořte LÍSKU

Programy a činnost LÍSKY můžete finančně podpořit dvěma způsoby:

- ✓ členstvím v Klubu LÍSKY
- ✓ darem prostřednictvím darovacího formuláře **DARUJME.CZ**

Klub LÍSKY

Svým členstvím v Klubu LÍSKY podpoříte programy pro děti a osvětové kampaně, stanete se součástí dění, získáte informace a benefity a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte.

Dar LÍSCÉ prostřednictvím darovacího formuláře **DARUJME.CZ**

S LÍSKOU v přírodě je prima. Podporujeme pedagogy a lektory, aby přenesli výuku co nejvíce ven, do školních zahrad a okolí školy. Poskytujeme náměty a příklady, co a jak venku učit. Zaměřujeme se na budování a využívání zahrad a propagujeme benefity kontaktu dětí s přírodou. Aktivně se věnujeme tématu ptáci, stromy, voda, fair trade, místní udržitelná ekonomika a potravinová soběstačnost. Připravujeme výukové programy a projektové dny, žákovské kampaně, akce pro rodiny s dětmi, veřejnost, osvětové kampaně, konference, semináře, kurzy a exkurze pro pedagogy.

www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

www.darujme.cz/projekt/1203070

Osvětové kampaně LÍSKY

Poctivě vyrobené – podpora místní udržitelné ekonomiky ve Zlínském kraji (celoročně)

Ptáci – žijí tady s námi (1.–30. dubna)

Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené (9.–31. května)

Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny (1. května – 30. června)

Stromy a my (15. září – 31. října)

Po dobu trvání dané kampaně poskytujeme informace a rady k tématu, náměty a metodické listy pro práci s dětmi. V regionu jsou připravovány programy, výstavy, dny otevřených dveří, slavnosti, semináře a exkurze atd.

Pozvánky

DEN ZLÍNSKÉHO KRAJE

19. září 2020 09:00-21:00

bohatý program pro celou rodinu
Zlín | Baťův mrakodrap a okolí

www.denzk.cz

edo 7.9. - 4.10. 2020
Ekologické dny Olomouc

ČSOP ve spolupráci s Městem Valašské Meziříčí
Vás srdečně zvou na akci

Farmářský den aneb cesty ke kořenům

Program pro malé i velké, kde si na stezce řemesel vyzkoušíte, co uměli naši staříci - mláčení obilí cepem, mletí na žernovu, moštování jablek, šlapání zeli, stloukání másla, psaní husím brkem, řezání dřeva, hrabání sena a další dovednosti. Ve 13 hodin zadělávání těsta a pečení kváskového chleba ve venkovní peci. K poslechu hraje cimbálová muzika Polajka.

Neděle 20. září. 2020 od 10 do 15 hodin

Valašské ekocentrum ČSOP v areálu bývalých kasáren ve Valašském Meziříčí
Vstupné dobrovolné, startovné na stezku řemesel 40 Kč

ZŠ a MŠ Kašava a LÍSKA, z.s.

ŠKOLNÍ FARMÁŘSKÝ PROJEKTOVÝ DEN

24. ZÁŘÍ 2020,
9-13 HODIN
areál ZŠ a MŠ Kašava

Srdečně Vás zveme na
ŠKOLNÍ FARMÁŘSKÝ DEN

Hlavním tématem je region, příběhy jídla, zdravý životní styl, řemesla, přírodní a kulturní dědictví regionu.

Žáci pracují ve výuce i v domácí přípravě na vybraných tématech a připravují aktivity pro své spolužáky.

9:00 – 13:00 hodin, areál školy:

"DĚTI DĚTEM" SIMULACE FARMÁŘSKÉHO TRHU

Určeno pro žáky základní školy a děti mateřské školy. Přivítáme i návštěvníky z řad rodičů a veřejnosti.

Do PROGRAMU přispějí žáci školy i místní řemeslníci a výrobci:

- výrobky dětí,
- valašské panenky,
- paličkování,
- kolovrátek,
- slaměné ošatky,
- práce s pedigem,
- práce se dřevem,
- Férová kavárna LÍSKY,
- mléčný karamel
- a brambůrky od farmáře.

AKCE SE KONÁ ZA KAŽDÉHO POČASÍ.

V průběhu školního farmářského dne prosíme o dodržování hygienických nařízení školy.

Během akce budou pořizovány fotografie a kamerové záznamy. Výstupy budou využity pro dokumentaci projektu a propagaci tématu.

Výstava na stromech 2020 – Práce (bez) budoucnosti

www.nazemi.cz/vystava-na-stromech

Líska

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 16/2020

strana 2

Pozvánky

XX. Krajská konference o EVVO

Jubilejní akreditovaná vzdělávací akce na podporu krajského systému EVVO ve Zlínském kraji.

TÉMA: Cíle udržitelného rozvoje – jak každý z nás může přispět k vybudování lepšího světa.

Zlín, 12. 11. 2020, prostory Fakulty technologické, UTB Zlín

REFERÁTY, WORKSHOPY A PREZENTACE PŘIPRAVUJÍ:

- Doc. RNDr. Pavel Nováček, CSc., vedoucí Katedry rozvojových a environmentálních studií UP Olomouc: **Dějiny blízké budoucnosti – sedm možných scénářů.**
- RNDr. Yvonna Gailly, Ekologický institut Veronica: **Jak každý z nás může přispět k vybudování lepšího světa.**
- Mgr. Ing. Lenka Pánková, ARPOK Olomouc: **Globální rozvojové vzdělávání v životě školy.**
- Bc. Petr Kucka, Centrum Veronica Hostětín: **Příklady programů pro školy.**
- Ing. Jan Smrčka, Simona Neprašová, Tereza Praha: **Jak každý z nás může přispět k vybudování lepšího světa na příkladu Ekoškoly.**
- Mgr. Helena Nováčková, Lipka Brno: **Jak každý z nás může přispět k vybudování lepšího světa na příkladu ověřených témat a námětů v programu MŠ.**
- Mgr. Helena Nováčková, Bc. Tadeáš Žďárský, Lipka Brno: **Růst či nerůst?**
- Mgr. Johana Krajčířová, Mgr. Ing. Lenka Pánková, ARPOK Olomouc: **Cíle udržitelného rozvoje (SDGs) – inspirace do výuky.**
- Doc., RNDr. Jan Růžička, Ph.D. Fakulta technologická UTB: **Laboratorní pokus.**
- Mgr. & Mgr. Bohuslav Sedláček, ZŠ Vsetín, Rokytnice: **Jeden svět na školách.**
- RNDr. Blažena Hušková: **Místně zakotvené učení.**
- Mgr. Lenka Pavelčíková, DDM Šikula Uherské Hradiště: **Příhody ze zahrady lišky Bystroušky.**
- Ing. Jan Smrčka, Simona Neprašová, Tereza Praha: **Čtyři příběhy Ekoškoly.**
- Mgr. Helena Nováčková, Lipka Brno: **Luční školka.**
- Mgr. Vladimír Šácha, VIS Bílé Karpaty: **Voda – život v každé kapce**

Dopolední program i workshopy proběhnou ve dvou sekcích:

- Sekce A**
pro MŠ a I. stupeň ZŠ
- Sekce B**
pro II. stupeň ZŠ a SŠ

www.liska-evvo.cz/doc/krajska-konference

Přihlášky do 27. 10. 2020.

Festival Učíme se venku, 1.–2. října 2020

POZOR: bude jen on-line verze, spojená s plánovaným On-line kurzem

www.ucimesevenku.cz/festival2020

ZKRAĚTE SI CESTU VEN

Už 12. 10. začíná měsíční online kurz UČÍME SE VENKU

<https://ucimesevenku.cz/kurz10krokuven/>

Čtvrtý ročník **Národní konference EVVO a environmentálního poradenství, EKOVÝCHOVA PRO PĚTIHORY***

Čtvrtek 15. 10. 2020 od 9.00 do 17 hodin, Kongresový sál BVV Brno

konferenční stránky <http://www.konference-evvo.cz>, kde najdete program a bude možno se přihlásit k účasti.

Pro účast na konferenci byly osloveny významné osobnosti z Česka i Slovenska, jejichž příspěvky bude možno přiřadit k některému z následujících okruhů:

- Výchova ke změně – nová paradigma
- Jak ekovýchovu změnila koronavirová etapa
- Inspirace od vzdělavatelů, kteří mají úspěchy s motivací žáků k angažovanosti

Součástí konference bude vyhlášení Ceny za environmentální publicistiku Ekopublika 2019 a další milá překvapení. Akce se bude konat v den zahájení festivalu Ekofilm.

Akci připravují Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání, ZO ČSOP Veronica a Síť středisek ekologické výchovy Pavučina.

Cena EVVO 2020

Cena za přínos k rozvoji environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) ve Zlínském kraji

Cena je udělována od roku 2001. Získat ji mohou lidé i organizace působící v oblasti EVVO na území Zlínského kraje.

Návrhy na nominace mohou podávat jednotlivci i organizace. Nejdůležitějšími kritérii při rozhodování o udělení ceny je významný a prokazatelný dopad na dění v místě či regionu, viditelný rozvoj organizace, projektů a programů, jedinečnost a inspirativnost. Nominace budou zveřejněny a ceny slavnostně předány na listopadové Krajské konferenci o EVVO ve Zlíně.

Nominace podávejte na formuláři www.liska-evvo.cz/doc/cena-evvo do 15. 10. 2020.

Nominace jsou podávány v 10 kategoriích:

1. Osobnost EVVO.
2. Ředitel školy, školského zařízení / manažer neziskové organizace.
3. Školní koordinátor EVVO, pedagog, lektor.
4. Pracovník/dobrovolník nestátní neziskové organizace.
5. Komunální politik / pracovník veřejné správy.
6. Žák základní/střední školy, student vyšší/vysoké školy.
7. Podnikatel (právník a fyzická osoba).
8. Škola, školské zařízení / nezisková organizace.
9. Projekt/aktivita EVVO realizovaný/á na území Zlínského kraje.
10. Objev v oblasti EVVO (jednotlivec).

Pátá Národní fairtradová konference, úterý 10. listopadu 2020, Praha v prostorech CAMPu (Centrum architektury a městského plánování, Vyšehradská 51, Praha 2),

Národní fairtradová konference je určena členům řídicích skupin Fairtradových měst a škol. Jejím cílem je vytvářet společný prostor pro sdílení praktických zkušeností a kontaktů, spolupráci i vzájemnou motivaci k podpoře fair trade v České republice.

<https://fairtrade-cesko.cz>

Pozvánky

ČESKO PROTI CHUDOBE A NEROVNOSTEM

Vsetín proti chudobě – Vsetínské školy pro lepší svět
8. ročník

Termin: pátek 23. října 2020
Místo: Maštaliska – Vsetín, Horní náměstí čp. 3 a 4
Pořadatel: Město Vsetín, LÍSKA, z.s., Klub ambasadůrů fair trade
Partneři: Česko proti chudobě, Austin Detonator s.r.o., Vsetín Agentura pro ekonomický rozvoj Vsetínska, o.p.s.

Zveme týmy škol v počtu 5 žáků z osmých a devátých tříd ZŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií, prvních ročníků SŠ a SOŠ (ideálně smíšené, kluky i holky).

DOPORUČENÍ A INFORMACE K AKCI:
Předpokládáme, že členové týmu budou aktivně řešit zadání téma, komunikovat, prezentovat a obhajovat své názory.
Zúčastněné týmy získají certifikát. Škola získá zajímavé materiály do výuky.

ŽÁKOVSKÉ SYMPOZIUM O GLOBÁLNÍCH PROBLÉMECH

KLÍČOVÁ TÉMATA: • Udržitelný rozvoj - Cíle udržitelného rozvoje •
• Odpovědná spotřeba • Voda – život v každé kapce •

Žáci základních škol debatují o globálních problémech současného světa.

Program:

8.00 – 8.30 hodin	Prezence školních žákovských týmů.
8.30 – 9.00 hodin	Zahájení, ledolamky, představení kampaně Česko proti chudobě , ohlédnutí za vsetínskou kampaní 2013–2020.
9.00 – 9.45 hodin	Práce ve smíšených týmech: • cíle udržitelného rozvoje, prezentace, diskuse
10.00 – 11.15 hodin	Práce ve školních týmech: • příprava tematické žákovské kampaně
11.15 – 12.00 hodin	• prezentace školních týmů • diskuse k prezentacím • zpětná vazba
12.00 hodin	předání certifikátů společně foto

Kampaně ČESKO PROTI CHUDOBE
www.cekoprotichudobe.cz
existuje od roku 2005. Organizační jádro tvoří přibližně deset organizací, její aktivity a požadavky dnes podporuje 61 neziskových organizací a platformou napříč obory. Kampaně zasáhla a zasahuje stále dále města, obce, skupiny a jednotlivce, můžeme dnes říci, že je to více jak 1150 měst a obcí. V uplynulém roce organizace sdružené v kampani zorganizovaly desítky akcí v průběhu celého roku, v rámci Dnů proti chudobě proběhlo více jak 100 akcí ve 25 městech České republiky, akcemi i medializací byly oslaveny desítky let. Základ financování kampaně tvoří dotace zprávně řečeno Ministerstva zahraničních věcí ČR – České rozvojové agentury. Řada aktivit nicméně probíhá díky iniciativě a zaplácání desítek dobrovolníků po celé České republice, bez jejichž péle a podpory by kampaně existovala v nesrovnatelně menším rozsahu.

EVROPSKÁ UNIE Evropské strukturální a investiční fondy Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
MFMT MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
LÍSKA AUSTIN POWDER Wsetínsko Javsko, prostředí

Zdroje (nejen) pro EVVO

- **MŽP spustilo výzvu na podporu projektů NNO pro rok 2021.** Příjem žádostí **do 12. října 2020.** Více informací: www.mzp.cz/cz/projekty_nno_2021
- **Výzva Sážíme budoucnost – hlavou – srdcem – rukama** Nadace Partnerství vyzývá: zasaďte se s námi o lepší budoucnost a přidejme společně do české krajiny 10 milionů stromů pro odolná města a zdravou krajinu. www.sazimebudoucnost.cz
- **Co člověk – to strom do 5 let** Cílem projektu je do pěti let vysázet 10 milionů stromů mimo les. Za každého občana Česka jeden. Počítadlo na stránkách www.sazimebudoucnost.cz sčítá stromy vysazované po celé České republice. Státní fond životního prostředí ČR podpoří výsadbu komunitní zeleně dotační výzvou s alokací 100 milionů korun. Výzva zahrnuje i podporu sazenic stromů s výškou od 121 cm a stromy ovocné. www.narodniprogramzp.cz/dotaci-podporime-i-vysadbu-mensich-stromu Podpořte výsadby stromů do krajiny a pošlete SMS ve tvaru **DMS STROM 90** na číslo **87 777**. Jen společně dokážeme vrátit do české krajiny život.

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

- Muzeum v přírodě Rochus, www.skanzenrochus.cz
- Muzeum regionu Valašsko, www.muzeumvalassko.cz
- 1415 Batův institut Zlín, www.14-15.cz
- Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně, www.muzeum-zlin.cz
- Valašské muzeum Rožnov p. R., Valašský rok, www.vmp.cz
- Informační centrum Velké Karlovice, www.velkekarlovice.cz/informacni-centrum
- Zvonce Soláň, <https://www.zvonce.eu/>

ZVEME VÁS NA SETKÁVÁNÍ

KLUBU AMBASADORŮ FAIR TRADE VE ŠKOLNÍM ROCE 2020/2021

KLUBOVÁ SETKÁNÍ:

Čtvrtek 3. září
14.00–15.30 hodin
Plánování a příprava akcí.
Kampaně Vsetín proti chudobě.
Výstava na stromech.

15.–17. listopadu
Pobyt na Hájence.
Setkání a beseda se Standou Komínkem.

AKCE A PROGRAMY:

15. září Férová kavárna a beseda pro klub seniorů, Rybníky
19. září Den Zlínského kraje, Zlín
22. září Den bez aut, Vsetín
5.–10. října Výstava na stromech, Vsetín
23. října Vsetín proti chudobě
10. listopadu Národní fairtradová konference Praha
2. prosince Mikuláš pro seniory, Vsetín
únor 2021 CestFest, Vsetín

INFORMACE A KONTAKT:
Iva Koutná
koutna.iva@seznam.cz
tel.: 605 806 840

DOPORUČENÝ VĚK:
12–18 let

MÍSTO:
LÍSKA,
Dolní náměstí 429, Vsetín
(rohová budova vedle Petrkliče, 1. patro, vchod z ulice Mostecká kolem prodejny kol, přes dvůr, ze zadní části budovy, nebo od OSSZ)

EVROPSKÁ UNIE Evropské strukturální a investiční fondy Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
MFMT MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Osvětová kampaň STROMY A MY 10. ročník, 15. 9. – 31. 10. 2020

Garantem je Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště

Během kampaně se zaměříme na sdílení informací a námětů, které vás mohou inspirovat k oslavě přírody a především stromů. **Do kampaně se můžete zapojit i vy** – stačí vybrat z programů, které budou probíhat v regionu, nebo připravit aktivity vlastní:

- výsadba stromů a keřů
- ukázky sklizně, zpracování, využití plodů stromů
- soutěže: výtvarné, fotografické, znalostní
- výukové a osvětové programy pro školy či veřejnost
- školní projektový den
- stromová slavnost či happening
- vycházky a exkurze
- úklid části lesa či parku
- výstavy, vernisáže, expozice
- vytvoření naučné stezky k poznávání stromů
- tvořivé dílny: např. strom jako zdroj dřeva – práce se dřevem, výroba ptačích krmítek, budek apod.
- sdílení informací na webu, formou letáku, článku o stromech
- vydání tiskoviny (říkánky, omalovánky apod.) a další

Jak se zapojit do kampaně:

www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Významnou celostátní akcí je **anketa Strom roku 2020**,
<http://stromroku.cz/>

Strom roku

Anketou Strom roku chceme podpořit aktivní lidi v péči o stromy v jejich okolí a představit veřejnosti zajímavé stromy s jejich příběhy. Anketa je součástí iniciativy Sázíme budoucnost, která propojuje všechny, kterým není lhostejné naše životní prostředí. Zapojit se může každý, kdo pro to chce něco udělat. Ať už vysadit strom nebo o něj pečovat.

Celostátní anketa je pořádána od roku 2002.

Od 21. července do **11. října** se rozhoduje o vítězi ve zpoplatněném hlasování. Podpořit strom je možné dvěma způsoby, prostřednictvím DMS a online na www.stromroku.cz

Javor z Valaška je ve finále ankety o nejkrásnější strom roku.

Je propojený s místem pohádkových Broučků

Javor, který roste mezi Velkou a Malou Lhotou na dohled od Valašského Meziříčí a Rožnova pod Radhoštěm, je jedním z dvanácti finalistů ankety Strom roku České republiky 2020. <https://zlin.rozhlas.cz/javor-z-valaska-je-ve-finale-ankety-o-nejkrasnejsi-strom-roku-je-propojeny-s-8223210?>

Soutěžní výzva LÍSKY

STROMY A MY

ÚKOL 1:

OKNO DO PODZIMU: udělej si kouzelnou vitráž s využitím listů stromů.
Z kartonu vystříhej a slep rámeček (jako mají obrázky). Nasbírej a vylišuj si pár barevných listů.
Ty pak vlep do rámečku. Vznikne krásná podzimní barevná vitráž.
Rady a fotonávody najdeš na:
<https://ucimesevenku.cz/atelier/listove-vitraz/>

ÚKOL 2:

PŘÍBĚH: Podívej se svým oknem do podzimu do okolní krajiny. Napiš nebo nakresli příběh o přírodě na podzim, např. co se děje za oknem, co dělají ptáci či hmyz na podzim apod. Text příběhu nám pošli.

ÚKOL 3:

DEN STROMŮ: Zjistí ve své škole, nebo okolí, kde se koná oslava Dne stromů, který připadá na 20. října. Vydej se tam, nebo uspořádej oslavu ve vaší třídě, družině, kroužku či u vás doma. Z oslavy nám pošli fotografii.

Vyberte si aspoň jeden ze soutěžních úkolů. Splnění prosím zaznamenejte na fotografii.

Fotografie, obrázky či příběhy, opatřené kontaktními údaji:

jméno a příjmení autora, škola, věk, e-mail, poštovní adresa.

Zasilejte do 31. 10. 2020 na adresu:

infoevvo@seznam.cz,
HEŠLO: STROMY A MY

Vybrané soutěžní úkoly odměníme.

Soutěžní výzva je aktivitou 10. ročníku osvětové kampaně

STROMY A MY

KONTAKT: LÍSKA, z.s., Dolní náměstí 429, 755 01 Vsetín, infoevvo@seznam.cz

[www.facebook.com/Stromy a my](https://www.facebook.com/Stromy_a_my)

www.liska-evvo.cz

Kalendář akcí kampaně STROMY a MY

So – So 3.–10. října	Výstava na stromech, téma: Práce (bez) budoucnosti Vernisáž s programem ve Vsetíně – pondělí 5. října, 14.30–16 hodin www.vystavanastromech.cz
Pátek 16. října	Den stromů www.alcedovsetin.cz
Sobota 24. října	Stromy pro ROCHUS www.skanzenrochus.cz

Výstava na stromech Práce (bez) budoucnosti

Vystihuje poselství výstavy – některé profese v budoucnosti přestanou existovat nebo je nahradí moderní technologie a je proto důležité nad těmito důsledky přemýšlet už teď. K výstavě i letos vzniká vzdělávací lekce, rozešleme v čísle 17/2020.

Na Facebooku najdete celostátní událost k letošní výstavě.

www.vystavanastromech.cz

Zprávy z webu a tisku

Měsíc biopotravin

Ministerstvo zemědělství opět vyhláší září Měsícem biopotravin a ekologického zemědělství! Letos již po šestnácté chce touto tradiční kampaní veřejnosti představit české ekofarmy a výrobce biopotravin, jejichž počet i nabídka se rok od roku rozšiřuje. Tak i vy KUPUJTE BIO srdcem, dejte přednost kvalitě a šetrnému přístupu k životnímu prostředí.

Biopotraviny jsou produktem ekologického zemědělství. Na počátku zrodu každé potraviny s logem BIO stojí ekologický zemědělec. V dalších fázích výroby biopotraviny to je také zpracovatel, výrobce, obchodník, případně dovozce, ale i třeba chovatel včel. Ti všichni musí být podle platné legislativy registrovaní na Ministerstvu zemědělství, aby mohli své produkty označovat jako BIO, a musí splňovat také přísná pravidla české i evropské legislativy. Ta myslí na pěstování plodin, chov zvířat, léčení, ale i zpracování, označování, skladování či dovoz. Plnění pravidel je každoročně kontrolováno a až na základě prokázaného souladu dostává každá tato registrovaná osoba certifikát, který ji opravňuje k používání označení BIO na svých produktech. Jeho platnost si můžete ověřit i vy na www.eagri.cz/rep www.mesicbiopotravin.cz

Jsou tu velké problémy, ale naší povinností je naděje. S eko-pedagogem Jiřím Kulichem ze střediska SEVER o environmentálním žalu a indoktrinaci ve školách

O přírodu se začal zajímat jako malý kluk, ovlivnilo ho Hnutí Brontosaurus, postupně se z něj stal jeden z nejznámějších vzdělavatelů na poli environmentální výchovy. Za svou činnost dostal Jiří Kulich před lety prestižní cenu Josefa Vavrouška. „Environmentálním žalem netrpím, spíš se přikláním k naději,“ říká. Dvacet pět let se věnujete vzdělávání dětí a učitelů v oblasti, které se dnes označuje jako environmentální výchova. Vy tomu ale pořád říkáte ekologická výchova. Proč?

Celý rozhovor na www.eduzin.cz/environmentalni-vychova/jsou-tu-velke-problemy-ale-nasi-povinnosti-je-nadeje-s-eko-pedagogem-o-environmentalnim-zalu-a-indoktrinaci-ve-skolach/

Osm příkladů jak fairtradová pěstitelé chrání životní prostředí

Na celém světě jsou miliony pěstitelů, kteří jsou na zemědělství finančně závislí. Pro ně je nyní klimatická změna tou nejzásadnější hrozbou, které čelí.

Ochrana životního prostředí je jedním ze základních principů systému Fairtrade. Aby mohli pěstitelé prodávat své produkty s označením Fairtrade, musí dbát na ochranu půdy a vody, bojovat se škůdci, nepoužívat škodlivé chemikálie, nakládat správně s odpady, snižovat produkci skleníkových plynů a chránit biodiverzitu. Tady je osm příkladů toho, čím Fairtrade pomáhá pěstitelům překonat klimatickou hrozbu a snižovat uhlíkovou stopu.

Celý článek na <https://fairtrade-cesko.cz/news/osm-prikladu-jak-fairtradovi-pestitele-chrani-zivotni-prostredi/>

Náměty, doporučení, inspirace a příklady dobré praxe

studijní centrum BASIC

TRÁPÍ SE VAŠE DÍTĚ PŘI UČENÍ A NEDOKÁŽETE MU POMOCT?

tel.: 734 442 120 | www.basic.cz

Pyramida kontaktu s přírodou. Jaká je ta vaše?

Náměty, doporučení, inspirace a příklady dobré praxe

■ Škola pro udržitelný život

Je škola, která aktivně mění své okolí, pomáhá žákům vytvářet si vztah k místu, dává žákům slovo, připravuje je na skutečný život, je otevřená komunitě a mění svět k lepšímu.

Představujete si takto svoji školu? Každá základní nebo střední škola se může stát Školou pro udržitelný život!

Žáci těchto škol spolu s dalšími partnery z obce přemýšlí o tom, co mohou udělat pro rozvoj své obce nebo okolí školy. Spolu pak postupně realizují navržené změny a tím mění k lepšímu místo, kde žijí a učí se (naplňují **místní Agendu 21**). Vše se děje s ohledem na udržitelný rozvoj místa i světa a je tak praktickým příkladem naplňování **Cílů udržitelného rozvoje 2015–2030** (Sustainable Development Goals – SDGs) a **Strategického rámce České republiky 2030** na místní úrovni.

Pro zájemce jsou připraveny **úvodní semináře**. V případě zájmu o vstup do projektu je účast na semináři nezbytná.

Brno, 1. 10. 2020 / Praha, 22. 9. 2020

www.skolaprozivot.cz/aktualita-3261/Seminar-pro-ucitele-o-SUZa-MZU-nove-podzimni-terminy-a-nabidka-projektu.html

Pro více informací či zapojení do projektu se ozvěte:

infoevvo@seznam.cz, Iva Koutná

www.skolaprozivot.cz/Skola-pro-zivot.html

■ Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)

17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představují program rozvoje na následujících 15 let (2015–2030) a navazuje na úspěšnou agendu Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs). Více podrobných informací, studijní materiály, akční manuály a mnoho dalších zdrojů na ústřední stránce OSN k SDGs 17 Goals to Transform Our World. Najdete zde i odkazy na stahování ikon, publikací i filmů k SDGs v češtině.

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

■ Týden globálního vzdělávání 2020

Zapojte se do Týdne globálního vzdělávání!

Prozkoumejte, co můžete udělat ještě dnes a jak motivovat své okolí. Pojdte společně s námi hledat řešení a zapojte se do Týdne globálního vzdělávání, který se letos věnuje klimatické změně a proběhne v různých zemích Evropy od 16. do 20. listopadu 2020.

Jak se může zapojit Vaše škola?

Učte o tom, diskutujte ... připravili jsme pro vás materiály zdarma. Zašleme vám je emailem, sami je zrealizujete ve výuce a následně se se svými žáky zúčastníte panelové diskuze v Olomouci (pravděpodobně 19. 11. 2020, bude upřesněno). Lekce a panelová diskuze jsou určeny pro žáky 8.-9.tř. ZŠ a SŠ. Podívejte se níže, jak "panelovky" probíhaly v předchozích ročnících.

V případě bezpečnostních a hygienických opatřeních jsme připraveni akci udělat online. <https://arpok.cz/pro-pedagogy/tyden-globalniho-vzdelavani/>

■ Programy LÍSKY pro rodiny s dětmi

Vybírat můžete z nabídky exkurzí, víkendových a prázdninových pobytů, táborů, programů i soutěží.

www.liska-evvo.cz/doc/rodiny-s-detmi

Volné chvíle můžete s dětmi trávit VENKU, například ve společnosti skřítků Lískáčka – zpřístupnili jsme všechny vytvořené metodické listy,

www.liska-evvo.cz/doc/namety-lisky

Náměty na pozorování, tvoření a hry v přírodě najdete zde

www.liska-evvo.cz/doc/namety-a-pomucky

Nově zde najdete **Hravé učení pro děti**,

www.liska-evvo.cz/doc/hrave-uceni-pro-deti

■ Staňte se Fairtradovou školou,

www.fairtradeskoly.cz/kontakt

■ Výstava Akvárium řeky Bečvy ukazuje život pod vodou i kolem ní

Omleté kameny nejrůznějších velikostí, nánosy štěrku, kusy dřev, temná zákoutí. Útroby řeky Bečvy skýtají mimořádný obrázek. Takový, kterým se žádný jiný český tok nemůže pochlubit. Právě na jedinečnost valašské řeky upozorňuje renovovaná výstava ve věži vsetínského zámku.

Zdroj: www.idnes.cz/zlin/zpravy/zlinsky-kraj-vsrtin-muzeum-becva-reka-akvarium-ryby-vydra-rak.A200902_568622_zlin-zpravy_ras?

Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** poradí Ekologický institut Veronica www.veronica.cz/?id=418
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku:** www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín,** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- **Ekozahrady,** <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- **Osivo vhodné pro přírodní zahradu** nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete **odkaz Jak na školní přírodní zahradu,** www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu
Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. **Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.**
- **Časopis Školní zahrada.**
Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete dostávat zdarma **časopis Školní zahrada.** V tištěné verzi vychází jako příloha časopisu Bedrník. Na webu najdete mimo jiné i interaktivní **mapu školních zahrad,** kam můžete přidat i tu vaši.
- **Semínkovna – sázej, sklízej, sdílej**
Tak jako se v knihovně půjčují knihy, semínkovna nabízí osivo do vaší zahrádky. Tak jako se do knihovny knihy po přečtení vracejí, tak i při sklizni vaší zeleniny myslíte na sdílení sklizených semínek v semínkovně...
Semínkovna = osivo ke sdílení
Iniciativa vznikla v ČR v roce 2015 na podporu svobodného sdílení osiva, semenaření a přírodního zahradničení. Vzorem jí byly francouzské Les Grainotheques a americké The Seedbanks.
Semínkovny, ať už je to skříňka, košíček, krabička ap., jsou místem, kde zahradníci mohou mezi sebou bezplatně sdílet osivo ze svých zahrádek. Osivo by mělo být výhradně v „Bio“ kvalitě, tedy nemořené a z chemicky neošetřovaných rostlin. Mělo by jít o výsledek domácího semenaření. Semínka jsou nabízena bezplatně v malých dávkách pouze pro osobní spotřebu. <https://seminkovny.com/>
V našem regionu najdete Semínkovnu:
Základní škola Vsetín, Rokytnice
Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín
e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz
Centrum Veronica Hostětín
Kontakt: Centrum Veronica Hostětín, č.p. 86, 687 71 Hostětín
www.hostetin.veronica.cz
Semínkovna Zlín
Family Pointu Zlín na třídě Tomáše Bati 204
(bývalá Knihovna Františka Bartoše).
www.facebook.com/groups/SeminkovnaZlin/

Publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníci

- **Jak učit POLY.** Podpora rozmanitých forem a metod výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti v MŠ (polytechnické vzdělávání, EVVO).
Průvodkyní programu je skřítková holčička POLY, která vás provede tématy **voda, země, vzduch, slunce a zahrada.** Připraven je akreditovaný vzdělávací program pro pedagogy, projektový den pro MŠ či ŠD, metodické a pracovní listy s náměty a návody na praktické aktivity, 5 sad pomůcek. Informace a objednávky: infoevvo@seznam.cz, 605 806 840
<http://www.liska-evvo.cz/doc/jak-ucit-poly-6>
- **Nové výukové materiály pro téma Voda v krajině**
Spolek Tradice Bílých Karpat, ve spolupráci s Centrem Veronica Hostětín, vydávají soubor aktivit do výuky týkajících se úbytku vody v krajině. Aktivity jsou vhodné pro žáky 2. stupně. Jsou různorodé, od těch, které jsou vhodné k zařazení do výuky na 15 minut až po celodenní terénní aktivity. Tematicky se týkají například vodního cyklu, vodního režimu v krajině v souvislosti s hospodařením, problému eroze, meliorací, zástavby půdy, problematiky sucha... Obsahují náměty početní, badatelské, simulační hru, práci s mapou, pokusy aj. Úvodní text dokumentu shrnuje příčiny úbytku vody v krajině, především z hlediska historického vývoje hospodaření v krajině. Tisková zpráva je k dispozici na <https://www.veronica.cz/tiskove-zpravy?i=291>
Budete-li mít o uvedené materiály zájem, kontaktujte nás, prosím na mailu hostetin@veronica.cz či tbk@tradicebk.cz
Vydání materiálu bylo podpořeno Ministerstvem životního prostředí a nemusí vyjadřovat stanoviska MŽP.
- **Get up and Goals Česká republika**
Volně ke stažení další mapy, které vznikají v rámci přípravy učebnice "Světové dějiny lidstva"!
Můžete se tak dozvědět zajímavou formou, jak to bylo s jazykovou rozmanitostí Severní Ameriky před a po příchodu Evropanů nebo jak vznikl kapitalismus.
Kompletní mapy s různými tématy zde: www.getupandgoals.cz/mapy
- **Jděte VEN,** inspirativní náměty pro pobyt venku, www.jdeteven.cz
- **Nové číslo bulletinu Mrkvička pro MŠ na téma KLIMA.** www.pavucina-sev.cz/rubrika/71-PROGRAMY-MRKVICKA
- **Nové číslo časopisu pro ekogramotnost Bedrník na téma SOBĚSTAČNOST.** www.pavucina-sev.cz/rubrika/70-PROGRAMY-MRKEV
- **Nové číslo časopisu Školní zahrada,** téma SAVCI, přihlášení odběru na www.skolni-zahrada.cz
- **Sborník „Jak vytvořit vlastní kampaň“ a Myslete na svět!**
Tipy z praxe a doporučení pro pedagogy i pro žáky.
Ke stažení na <https://bit.ly/3fOfTED>
www.arpok.cz

Výukové programy, projektové dny a exkurze pro školy

- Centrum ekologické výchovy Žabka při SVČ Klubko Staré Město,
www.cevzabka.xf.cz/vp.html
- Centrum Veronica Hostětín,
www.hostetin.veronica.cz/skoly
- Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín
www.ddmastra.cz/vyukove-programy
- Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole,
www.prokrajinu.eu
- Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín,
www.muzeumvalasko.cz
Hvězdárna Vsetín
www.hvezdarna-vsetin.cz
- Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště,
www.parkrochus.cz
www.skanzenrochus.cz
- Přírodovědné centrum Trnka při DDM Šíkula Uherské Hradiště,
www.ddmsikula.cz
- Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou,
www.bilekarpaty.cz/vis

Projekty a kampaně (nejen) pro školy a skupiny dětí

- Badatelsky orientované vyučování
<http://badatele.cz/cz>
- Fairtradová škola
www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly
- Globální rozvojové vzdělávání
www.globalnirozvojovevzdelavani.cz
- GLOBE – dlouhodobý vzdělávací program,
<https://globe-czech.cz/cz>
- Jeden svět na školách (mediální vzdělávání)
www.jsns.cz
- Mezinárodní program Ekoškola
<https://ekoskola.cz/cz>
- Odpovědná škola
www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola
- Skutečně zdravá škola
www.skutecnezdravaskola.cz
- Světová škola
www.svetovaskola.cz
- Škola pro udržitelný život
www.skolaprozivot.cz
- Žákovské parlamenty
www.skolaprodemokracii.cz

- LÍSKA, z.s., www.liska-evvo.cz •
Financování možné i z tzv. „ŠABLON“.
INFORMACE: infoevvo@seznam.cz, 605 806 840

VÝUKOVÉ PROGRAMY LÍSKY PRO MATEŘSKÉ A ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Učíme se venku

Témata: živá zahrada (ptáci, hmyz), stromy, jarní rostliny, půda, voda apod. v návaznosti na roční období.

Místo konání: zahrada školy, přírodní prostředí

Doporučeno: MŠ, I. st. ZŠ, ŠD, dětská skupina

Počet účastníků: 15–28

Rozsah: 1–2 hodiny, možné i jako cyklus 2 a více programů v průběhu roku

Z farmy na náš stůl, aneb zdravě hravě o původu a zpracování potravin

Ve dvouhodinovém programu se děti prostřednictvím velké deskové hry seznámí s důležitými pravidly při přípravě a skladování potravin a připraví si zdravou svačinku.

Místo konání: třída s přístupem k vodě (mytí rukou, nádobí)

Doporučeno: I. st. ZŠ, ŠD

Počet účastníků: 15–30

Rozsah: 2 hodiny

PROGRAM S LÍSKOU PRO ŠKOLU V PŘÍRODĚ, ADAPTAČNÍ POBYT ČI ŠKOLNÍ VÝLET

Po vzájemné dohodě zahrnuje:

- farmářskou stezku – farmářský den,
- stezku objevování přírody – Učíme se venku,
- tematický výukový program, např. VODA – život v každé kapce, Odkud se bere jídlo, Můj den na farmě, Z farmy na náš stůl, Učíme se s POLY,
- terénní exkurze do okolní přírody či na farmu,
- další témata dle potřeby MŠ či ZŠ.

Rozsah programu přizpůsobíme plánu školy.

Cenu stanovíme po upřesnění programu, v návaznosti na počet žáků.

EXKURZE LÍSKY NA FARMY A K REGIONÁLNÍM VÝROBCŮM

Po vzájemné dohodě zahrnuje dopravu autobusem, komentovanou exkurzi, praktickou činnost, ochutnávku produktů a tematický výukový blok.

Místo konání: farma, dílna či provozovna výrobce s ohledem na dostupnost.

Doporučeno: I. i II. st. ZŠ, ŠD

Počet účastníků: 1–2 třídy

Rozsah: min. 90 minut + cesta tam a zpět

Cenu stanovíme po upřesnění programu a trasy exkurze, v návaznosti na počet žáků.

PROJEKTOVÉ DNY S LÍSKOU PRO MŠ, ZŠ A ŠD

www.liska-evvo.cz/doc/projektove-dny

Tematický projektový den ve škole i mimo ni na podporu projektové výuky. Přispívá k rozvoji osobních a sociálních kompetencí dětí a žáků.

Zaměření projektové výuky:

- regionální vlastivěda, interpretace místního dědictví,
- regionální udržitelná ekonomika (zemědělství, řemesla) – doporučujeme Školní farmářský den,
- polytechnika, přírodovědná gramotnost (zahrada, voda, odkud se bere jídlo, učení venku, cíle udržitelného rozvoje),
- další dle potřeby MŠ či ZŠ.

Součástí programu je i dodání agendy dle individuální dohody mezi školou a Lískou.

Cenu stanovíme po upřesnění programu.

Školní farmářský den

Hlavními tématy celodenního projektového dne je zemědělství, původ jídla, význam sezónních a místních surovin pro přípravu pokrmů, zdravá výživa, zdravý životní styl, regionální produkty, podpora a rozvoj trhu a odbytu biopotravin, místní udržitelná ekonomika, potravinová soběstačnost a bezpečnost.

Dopolední část je zaměřena na vzájemné sdílení a učení („dětí – dětem“), odpolední část jako prezentace výstupů práce dětí rodičům a veřejnosti. Do obou částí programu jsou vloženy ukázky práce farmářů, potravinářských výrobců a řemeslníků.

Místo konání: venkovní areál školy, příp. obce

Doporučeno: ZŠ, příp. MŠ a ZŠ

Škola získá metodiku s příklady dobré praxe, metodickou podporu během přípravy i realizace. Domluvíme účast regionálních výrobců, zajistíme aktivity do programu i propagaci.

VODA – život v každé kapce

Zvýšení znalostí a dovedností v oblasti hospodaření s vodou, příčiny a dopady ohrožení vody, spotřebitelské chování a zodpovědné hospodaření s vodou.

Pedagog získá metodiku a pracovní listy pro práci s žáky před a po výukovém programu, v souladu s projektovou výukou.

6. ročník: Voda na Zemi, koloběh vody v přírodě, příčiny a důsledky znečištění vody

7. ročník: Voda v krajině

8. ročník: Spotřeba vody

Místo konání: třída

Doporučeno: II. stupeň ZŠ a víceletých gymnázií

Počet účastníků: třída

Rozsah: min. 1 hodina + domácí práce žáků před výukovým programem (VP), 1 hodina VP s lektorem, aktivní práce žáků po VP.

Učíme se s POLY

Rozvoj přírodovědné gramotnosti a polytechnických znalostí a dovedností – objevování a pozorování pestré přírody kolem nás.

Společný motivační úvod, 6 a více stanovišť s úkoly (hmyz, ptáci, půda, voda, tvary, příběhy jídla apod.), hodnocení.

Místo konání: zahrada, venkovní areál školy

Doporučeno: MŠ, I. st. ZŠ, ŠD

Počet účastníků: 1–4 třídy

Rozsah: 4 vyučovací hodiny (4 x 45 minut)

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na

www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas

■ **Ekologická olympiáda středoškoláků, 8.–10. října 2020, Valašské Klobouky**

■ **Klimatická soutěž CO2 liga, 10. ročník. Celoroční program o ochraně klimatu pro 2. stupeň ZŠ/SŠ.**

Vytvořte si školní tým, který se s námi vydá na napínavou misi s jasným úkolem: omezit emise a zachránit planetu.

Stihnou vaši žáci zabránit nebezpečnému suchu a oteplení planety?

V průběhu školního roku na vás čekají čtyři kola (mise), plná tematických úkolů. Úkoly jsou velmi pestré a praktické. Žáci pořádají besedy pro spolužáky, dělají průzkumné

výpravy po škole, natáčejí videa, zkoumají uhlíkovou stopu a na vlastní kůži testují, jak ji mohou snížit. A odnášejí si pocit, že s klimatickou změnou mohou sami něco udělat a svou aktivitou pomoci ke zmírnění jejich dopadů.

Tématem ročníku 2020/2021 budou změna klimatu, extrémní počasí, sucho – a všechny souvislosti. Nově CO2 liga cílí především na vnitřní motivaci žáků a na jejich spolupráci, nejedná se již o soutěž, jak tomu bylo v předešlých letech. Účastní se většinou 5–10členné týmy žáků, ale velikost týmu je libovolná.

Unikátnosti CO2 ligy:

- celoroční práce s žáky, dlouhodobé působení
- jde do detailů a souvislostí, učí i na základě osobní zkušenosti a prožitku
- svým zaměřením na klimatickou krizi je to jedinečný program v rámci ČR, o který je dlouhodobý zájem, ověřený již 9 ročníky
- vede k týmové spolupráci a motivuje žáky k osobní angažovanosti
- pedagogům poskytuje vynikající učební materiály a návody na tematické aktivity
- úkoly jsou velmi pestré a dávají prostor kreativitě
- účast na aktivitách je dobrovolná a volitelná, takže svoji účast můžete využívat jenom jako vodítko a vybrat si jen to, co stihnete. Přihlášením se k ničemu nezavazujete.
- poskytujeme průběžnou osobní zpětnou vazbu
- program má velkolepé finále na závěrečné konferenci v reprezentačních prostorách pražského Senátu

Přihlašujte se co nejdříve na www.CO2liga.cz

Organizátoři z Ekologického institutu Veronica

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

Akreditované vzdělávací programy LÍSKY a členských organizací:

Pro školy a školská zařízení i neziskové organizace připravujeme akreditované vzdělávací programy:

TÉMATA VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ:

- Studium k výkonu specializované činnosti v oblasti environmentální výchovy – školní koordinátor EVVO v MŠ, ZŠ, SŠ, SVČ.
- Rozšiřující studium pro školní koordinátory EVVO.
- EVVO v kostce.
- Učíme se venku.
- Učíme se s POLY (polytechnické vzdělávání) – MŠ, ŠD, SVČ.
- Formy a metody výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti (polytechnické vzdělávání).
- Badatelsky orientovaná výuka – ZŠ.
- Projektová a tematická výuka v EVVO – ZŠ, SŠ.
- Školní přírodní zahrada – plánování a budování, praktická péče o zahradu s dětmi, využití ve výuce, vč. proškolení týmu k využití nové zahrady či prvků.
- Projektové dovednosti (nejen) v EVVO.
- Ekologizace provozu školy v praxi.
- Výtvarné, rukodělné a řemeslné činnosti.
- Osobnostně sociální rozvoj pedagogů.
- Lektorské dovednosti.
- Tematická exkurze za příklady dobré praxe (přírodní zahrada, farma, polytechnika apod.).

Pro neziskové organizace nabízíme workshopy a konzultace:

- strategické plánování
- práce s veřejností, s médii, prezentační dovednosti, marketing
- facilitace malých skupin a plánování

Akci zajistíme i na míru pro skupiny pedagogů z jedné či více škol, např. v rámci projektu MAPII. Pro účastníky vzdělávání nabízíme i metodiky, pomůcky a další materiály.

Informace a přihlášky: infoevvo@seznam.cz

V LÍSCĚ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektové žádosti na získání finančních zdrojů, vč. tzv. „ŠABLON“,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny, vč. aktivit do tzv. „ŠABLON“ či implementaci Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání,
- **přírodní zahrada** – plánování, podíl na zpracování projektové dokumentace, vč. architektonických návrhů, výběr prvků, didaktické využití pro aktivity s dětmi, proškolení pedagogů apod.,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz

Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

■ **Knihovna LÍSKY:** publikace a metodiky z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí. **Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře LÍSKY,** www.liska-evvo.cz/doc/knihovna

■ Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě MRKEV** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na: www.pavucina-sev.cz, sekce Pro školy. Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je **ALCEDO** – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace, alcedo@alcedovsetin.cz

Učíme se venku

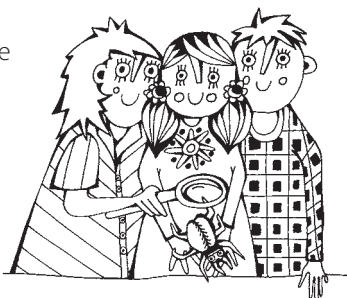
Otevřený společný projekt mnoha organizací. LÍSKA je jednou z nich. Spojuje učitele, rodiče i odborníky. Podporuje hru a učení venku jako předpoklad zdravého rozvoje dětí.

Aktivity vznikají díky spolupráci Nadace Proměny Karla Komárka, Tereza a UČÍME se VENKU.

Pokud hledáte inspiraci ven, rozhodně se připojte ke skupině UČÍME se VENKU na Facebooku nebo prozkoumejte www.ucimesevenku.cz

Chaloupky připravily přehled materiálů a pomůcek pro výuku venku, vč. e-shopu,

www.chaloupky.cz/ucime-se-venku

Fair Trade (Spravedlivý obchod)

Známka FAIRTRADE označuje výrobky, které splňují sociální, ekonomické a environmentální standardy nastavené mezinárodní organizací Fairtrade International. Zákazníky informuje o tom, že pěstitelé dostali za svou práci spravedlivou a stabilní výkupní cenu, která pokrývá náklady na udržitelné pěstování. Nákupem výrobků s označením FAIRTRADE tak zákazníci přispívají ke zlepšování životních podmínek drobných pěstitelů v zemích globálního Jihu (takzvaných rozvojových zemích). Kromě odpovídající výkupní ceny dostávají pěstitelé zapojení do systému Fairtrade ještě fairtradový příplatek, který mohou použít k investicím do rozvoje svých farem a svých komunit, a to na základě demokratického rozhodování.

Více na www.fairtrade-cesko.cz/fairtrade/co-je-fairtrade

LÍSKA je

- členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**,
- místním podporovatelem **fair trade**,
http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele
- členem **Fairtrade Česko a Slovensko**,
<https://www.fairtrade-cesko.cz/#!>

Kancelář LISKY, z.s. najdete v oranžové rohové budově na Dolním náměstí 429 na Vsetíně, 1. patro (vchod z ulice Mostecká průchodem kolem prodejny kol, do dvora, vstup je ze zadní části budovy, nebo přímo dvorem od budovy OSSZ).

Otevřeno:
pondělí – čtvrtek,
9–15 hodin

Najdete zde **Férový obchůdek s fairtradovými výrobky** – káva, čaje, kakao, čokolády, sušenky, koření atd., ručně šité Lukášovy hračky a **knihovnu** s posezením.

www.liska-evvo.cz

Fairtrade Česko a Slovensko přináší novinky ze světa Fairtrade

Dopady na pěstitele a situaci celkově sledujte webových stránkách a sociálních sítích Fairtrade Česko a Slovensko www.liska-evvo.cz/doc/fairtrade-cesko-a-slovensko-prinasi-novinky-ze-sveta-fairtrade
<https://fairtrade-cesko.cz/>

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky, bezobalu

■ Lískový web
www.poctivevyrobene.cz

■ Regionální značky
www.regionalni-znacky.cz

■ **Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků.** Najdete zde přehled téměř 300 farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek.
www.vyrobyzkraje.cz

■ Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopaníc, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově má na svém webu **Tržnici regionální ekologické produkce ekofarem a výrobců biopotravin Zlínského kraje a Hodonínska.**
www.iskopanice.cz

■ **Mapa českých biopotravin,**
<https://kde.lovime.bio/>

■ **Nabídka farmářských a bio produktů**
Eko sady Komňa, www.biosvestky.cz

Ekofarma Javorník Štítná, Mléko do škol,
Ing. Radka Barboříková, tel.: +420 731 210 48

Zelené okénko

Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování. Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd. Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz

Kde LÍSKA pomáhá

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhačovice.cz

Dobry anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDEĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění, www.dobryandel.cz

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéšském hlavním městě Dháka, <http://www.calantika.cz>

Člověk v tísní – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz.

O pomoci v ČR se dozvíte na www.lepsiskolaprovsechny.cz

Koalice proti palmovému oleji

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětově nadbytečné spotřeby palmového oleje. LÍSKA je členem. <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>

LÍSKA, z.s.

Dolní náměstí 429
755 01 Vsetín

infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

Environmentální informační servis LÍSKY

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky**, www.liska-evvo.cz
- **Knihovna**, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- **Prodej a distribuce publikací, materiálů a pomůcky k EVVO.**
- **Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce
- **Osvětové a informační kampaně**, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Publikace z edice LÍSKY Oříšek

- **Říkáanky Skřítkci a skřítkušky z lískového lesa**, Marie Kordulová a Jana Šenkeříková, cena 50 Kč
- **Objevujeme a pozorujeme přírodu se skřítkem Lískáčkem**, Lenka Pavelčíková, cena 150 Kč.
- **Metodické listy Jak učit POLY, 4 ML Život v půdě**, cena 40 Kč, <http://www.liska-evvo.cz/doc/edicnim-centrum-orisek-1>

Objednávky na infoevvo@seznam.cz. Účtujeme poštovné.

- **Lískové osvětové kampaně** www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane
- **Přehled akcí v regionu** i mimo něj najdete v Kalendáři akcí na webu Lísky www.liska-evvo.cz/akce. Pozvánky na své akce, výstavy, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Aktuální nabídku vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení** zveřejňujeme na www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Jak učit POLY
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK
Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi
Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené
Sdružení Líska / Stromy a my
Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji
Sdružení Líska / ŽABAKO – žakovská badatelská konference

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje. Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz
Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

